

شرح بیماری:

بیماری تب مالت یا بروسلوز یک عفونت باکتریایی است که از گاوها، گوسفندان یا بزهای آلوده و عفونی شده به انسان انتقال می‌یابد، این بیماری از انسان به انسان مسری نیست و بیش‌تر در فصول تابستان و بهار یعنی فصل زایش و شیردهی دام‌ها دیده می‌شود. عفونت باکتریایی، اعضای خون‌ساز بدن، از جمله مغز استخوان، گره‌های لنفاوی، کبد و طحال را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بیماری در مردان 60-20 ساله شایع‌تر است. دوره نهفتگی بیماری ممکن است 60 - 50 روز یا حتی تا چندین ماه باشد. بیماری در نوع حاد و نوع مزمن بروز می‌کند.

علائم:

مهم‌ترین علامت این بیماری تب بین 38 تا 40 درجه است که با احساس سرما یا لرز همراه باشد.

دردهای عضلانی و استخوانی، درد به هنگام لمس ستون فقرات

سردرد

بی‌خوابی

ناتوانی جنسی

تعریق شدید به ویژه در هنگام شب

ضعف و خستگی، بی‌اشتهایی، لاغری و افسردگی

بزرگ شدن کبد و طحال

بروز آبسه در تخمدان‌ها، کلیه‌ها و مغز به ندرت

در صورتی که این بیماری مزمن شود، حالاتی مانند

خستگی‌های دائمی، دردهای عضلانی، کمردرد، بی‌خوابی،

کاهش وزن، افسردگی و ناتوانی جنسی نیز به تدریج ظاهر و

مزمن می‌شود.

علل شایع:

بیماری بر اثر باکتری‌هایی تحت عنوان بروسلا، ایجاد می‌شود. این باکتری در انواع مختلف شیر، خامه و پنیر تازه برای دوره‌های زمانی متغیر زنده باقی می‌ماند. پنیر سفید نرم غیر پاستوریزه تهیه شده از شیر بز منبع اصلی باکتری بروسلا بوده که به مدت 8 تا 11 هفته این باکتری را در خود حفظ می‌نماید.

این باکتری مقابل خشک شدن نسبتاً مقاوم بوده و مدت طولانی در دمای پایین زنده می‌ماند. این میکروب با پاستوریزاسیون نیز کشته می‌شود.

عوارض احتمالی:

التهاب مفاصل

التهاب کبد و کیسه صفرا

حالاتی مانند تهوع، استفراغ، کاهش وزن، بی‌خوابی، اسهال و درد شکم نیز از جمله عوارضی است که دستگاه گوارش را درگیر می‌کند.

کم‌خونی، کاهش پلاکت‌ها، کاهش سلول‌های سفید خون و اختلالات انعقادی

التهاب پوشش داخلی قلب (آندوکاردیت)

عفونت استخوان و...

بروز مشکلات پوستی مانند دانه‌های سرخکی شکل یا کهیری شکل و خارش دار، بروز اختلالات کلیوی، عوارض چشمی مانند التهاب صلبیه، شبکیه و اعصاب بینایی از دیگر عوارض این بیماری به شمار می‌رود.

عوامل خطر:

مسافرت به مناطق آلوده

در افرادی که با حیوانات سروکار دارند، مثل کشاورزان، قصابان، دام‌پزشکان، یا دام‌داران

وجود کم‌خونی شدید یا سابقه جراحی معده.

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

تب مالت (بروسلوز)

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: 1403

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

◆ راه‌های انتقال بیماری:

- تماس مستقیم با بافت‌های حیوانی آلوده نظیر خون، ادرار و...
- ورود مواد دفعی آلوده به چشم در خلال مراقبت از حیوانات مبتلا و استنشاق یا ورود باکتری به راه تنفسی که در چوپانان، حمل و نقل‌کنندگان حیوانات، کارگران دام‌داری، کارکنان کشتارگاه‌ها، دام‌پزشکان و تکنسین‌های دامپزشکی و ... ایجاد بیماری می‌کند.
- مصرف شیر خام و نجوشیده و فرآورده‌های لبنی خصوصاً پنیر تازه، خامه، سرشیر و بستنی.
- بستنی مهم‌ترین فرآورده لبنی است که می‌تواند باعث بروز بیماری تب مالت شود.
- فرآورده‌های مصرفی تهیه شده از حیوانات آلوده مانند: جگر، گوشت، دنبان که به صورت خام یا نیم‌پز مصرف می‌شوند.
- احتمال انتقال از طریق داخل رحمی، شیر مادر، انتقال خون، پیوند مغز استخوان و تماس جنسی وجود دارد.

◆ پیشگیری:

- عدم مصرف شیر خام و غیرمطمئن.
- برای سالم‌سازی شیر خام در منزل باید شیر را در حالت جوش حداقل به مدت یک دقیقه به هم زده و بعد بلافاصله با قرار دادن در آب سرد، آن را خنک کرده و در یخچال نگهداری نمود.
- عدم مصرف شیر دامی که تازه سقط جنین کرده و به ابتلا به بیماری مشکوک است.
- عدم استفاده از پنیر محلی، خامه، کره تهیه شده از خامه محلی
- عدم مصرف بستنی دست‌ساز

• عدم استفاده از سبزی‌های نشسته و ضد عفونی نشده واکسیناسیون مرتب دام‌ها و از بین بردن دام‌های آلوده به روش صحیح

• عدم تماس با ترشحات و بافت‌های آلوده حیوانی مثل خون و ترشحات حاصل از سقط جنین دام‌ها، به خصوص در کسانی که با دام سروکار دارند. مانند دام‌داران، دام‌پزشکان و کارگران کشتارگاه

• دادن اطلاعات و آگاهی کافی در مورد راه‌های انتقال و راه‌های پیشگیری از بیماری تب مالت به گروه‌های در معرض خطر (کارگران کشتارگاه‌ها، دام‌پروران، قصاب‌ها و ...)

• استفاده از وسایل حفاظتی از جمله ماسک، دستکش و روپوش برای کسانی که با دام سروکار دارند.

• شستن ظروف مخصوص دوشیدن شیر، ضد عفونی کردن اسطبل‌های آلوده

• مصرف گوشت حیوانات مبتلا به این بیماری به صورت کاملاً پخته شده

• ممانعت از ورود دام‌های تازه خریداری شده به داخل گله سالم قبل از اطمینان از سلامت آن‌ها

◆ تشخیص:

• معاینه و بررسی علائم بالینی توسط پزشک

• کشت و آزمایش خون تشخیص قطعی بروسلوز، با یافتن باکتری در نمونه خون، مایعات بدن و نمونه‌های بافت حاصل می‌شود.

◆ درمان:

• تب مالت در صورتی که به موقع تشخیص داده و درمان شود، به سرعت در 10 تا 15 روز درمان می‌شود و جلوی انتقال آن به افراد دیگر گرفته می‌شود. درمان، شامل یک دوره استراحت

• در بستر و مصرف آنتی بیوتیک است. در صورت وخامت بیماری لازم است در بیمارستان بستری گردند ولی در غیر این صورت می‌توان آن‌ها را به طور سرپایی، تحت درمان قرار داد.

◆ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- جهت پیگیری درمان و در زمان مشخص شده
- اگر تب یا سایر علائم مجدداً پس از درمان عود کنند.
- اگر شما یا یکی از اعضای خانواده‌تان علائم تب مالت را دارید.